

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

для студентів 2 курсу

спеціальності
освітньої програми
освітньо-кваліфікаційного рівня

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Середня освіта (Музичне мистецтво)
молодший спеціаліст

Розробник:

Теряєва Лариса Анатоліївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Теряєва Лариса Анатоліївна, Кифенко Анна Миколаївна, Лопуга-Тетяна Валентинівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від « 27 » серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« 28 » серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни (2 курс)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1/30	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	0,5	0,5
Обсяг годин, в тому числі:	15	15
Аудиторні	11	11
Модульний контроль	1	1
Підготовка і складання семестрового контролю	3	3
Самостійна робота		
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Мета курсу** – якісна підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю; набуття знань, умінь і диригентських навичок; розвиток хорової культури, формування творчого підходу до професії.

2.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Хорове диригування» є:

- формування умінь і навичок хорового диригування;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;
- ознайомлення з методичними прийомами роботи з хором та їх практичне опанування;
- вміння свідомо сприймати і аналізувати звучання багатоголосного хору;
- набуття диригентських навичок, необхідних для керування хором у закладах загальної середньої освіти.

2.3. В процесі вивчення дисципліни «Хорове диригування» студенти мають набути такі компетентності:

Загальні:

- здатність застосовувати набуті знання, уміння та навички у практичній діяльності;
- формування національно-культурних цінностей;
- здатність застосовувати інноваційні методи та технології навчання;
- розвиток навичок самостійної роботи та професійного самовдосконалення;
- підвищення результатів якісної підготовки шляхом мотивації навчання;
- формування здатності до самостійно-пошукової діяльності;
- здатність до прийняття самостійних рішень при вирішенні проблемних питань;
- розвиток особистісно-комунікативних відносин.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості майбутньої педагогічної професії;
- здатність оволодівати новими знаннями на основі міждисциплінарних зв'язків музичних дисциплін з психолого-педагогічними навчальними дисциплінами;
- уміння використовувати набуті знання, уміння та навички під час проходження педагогічної практики;
- спрямованість до покращення кінцевих результатів навчання;
- розвиток особистісних якостей і музичних здібностей;
- здатність до систематичного фахового самовдосконалення.

Предметні:

- уміння читати хорову партитуру з листа;
- здатність до написання анотацій на хорові твори;
- готовність до гри партитури напам'ять;
- здатність до співу окремих хорових партій;
- уміння диригувати твори різних жанрів та стилів;

- розвиток хорознавчого тезаурусу;
- здатність до художнього виконання пісень шкільного репертуару;
- уміння самостійно здійснювати добір вокально-хорових творів;
- розвиток артистичності та виконавсько-диригентських якостей;
- здатність до диригентсько-виконавської інтерпретації хорових творів;
- уміння створювати власний супровід до шкільних пісень;
- розвиток організаторських здібностей для проведення репетицій з хором;
- набуття диригентської майстерності керування хором.

3.Результати навчання за дисципліною

Після вивчення дисципліни «Хорове диригування», згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні:

- знати провідну мету і завдання музично-педагогічної діяльності;
- усвідомлювати ціннісне значення добору вокально-хорових творів для естетичного та духовного розвитку дітей;
- володіти методикою розучування хорових творів;
- знати закономірності сприйняття хорових творів;
- грати хорову партитуру розкривати ідейно-художнє значення творів;
- чисто інтонувати окремі хорові партії;
- диригувати хорові твори з акомпанементом та без супроводу;
- володіти грою на фортепіано та голосом під час виконання пісень шкільного репертуару.

4.Структура навчальної дисципліни (2 курс)

Назва змістових модулів, тем	Усьо го	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна			
		Практ.	Мод. контр.	Підг. і склад. сем. контр.	Сам. робота
Змістовий модуль 3. Удосконалення техніки диригування					
Тема 1. Види звуковедення. Диригування на staccato	3	2		1	
Тема 2. Агогіка. Види фермат. Ритмічні труднощі.	2	2			
Тема 3. Робота з електронними нотними виданнями та Інтернет-ресурсами. Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві.	3	2		1	
Тема 4. Розмір 6/8 та розмір 6/4 по	2	2			

шести і двочасткової схемі.					
Тема 5. Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партії	5	3	1	1	
Разом за змістовим модулем 3.	15	11	1	3	
Змістовий модуль 4. Засоби музичної виразності					
Тема 1. Оволодіння навичками показу рухливих нюансів	3	2		1	
Тема 2. Робота над виразністю жеста.	2	2			
Тема 3. Мультимедійні комп'ютерні технології у хоровому диригуванні. Ауфтакт. Значення ауфтактів при диригуванні.	3	2		1	
Тема 4. Роль дикції під час виконання музичних творів..	2	2			
Тема 5. Застосування музичних аудіо та відео записів у хоровому мистецтві. Виконання пісень шкільного репертуару (2 клас).	5	3	1	1	
Разом за змістовим модулем 4. Усього годин за 2 курс	15 30	11 22	1 2	3 6	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 3. Удосконалення техніки диригування

Тема 1. Види звуковедення. Диригування на staccato. Диригування з використанням звуковедення легато, нон-легато, стаккато у різних темпах при динаміці p, mp, f.

Тема 2. Агогіка. Види фермат. Ритмічні труднощі. Прийоми передачі агогіки (піо мосо, мено мосо, аччелерандо, рітенуто). Кульмінація - часткова, загальна, фразування. Різні види фермат. Пунктирний ритм. Синкопа.

Тема 3. Робота з електронними нотними виданнями. Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві. Електронна нотна бібліотека. Контрастна динаміка. Фразування.

Тема 4. Розмір 6/8 та розмір 6/4 по шести і двочасткової схемі. Диригування у розмірі $\frac{6}{4}$ у повільних темпах по шестидольній схемі. Диригування у розмірі $\frac{6}{8}$ та $\frac{6}{4}$ у швидких темпах по дводольній схемі.

Тема 5. Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ афтакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партії. Вміння підібрати розспівку до пісні. Розучування мелодії та слів пісні. Афтакт. Акомпанемент до пісні.

Ключові слова: звуковедення, агогіка, фермата, електронні нотні видання, ритмічні труднощі.

Рекомендована література:

Основна: 2; 4; 5.

Додаткова: 4.

Змістовий модуль 4. Засоби музичної виразності

Тема 1. Оволодіння навичками показу рухливих нюансів. Крещендо, димінуйендо, субіто форте, субіто піано, акценти.

Тема 2. Робота над виразністю жеста. Нерухливі динамічні відтінки (амплітуда, позиції). Показ динамічності відтінків (тривалі фрази), піаніссімо, фортіссімо. Кульмінація.

Тема 3. Мультимедійні комп'ютерні технології у хоровому диригуванні. Афтакт. Значення афтактів при диригуванні. Мультимедійні комп'ютерні технології. Показ афтактів на різні доля такту. Показ вступу та зняття.

Тема 4. Роль дикції під час виконання музичних творів. Дикція. Диригування в різних темпах, прийоми переходу швидких та повільних темпів.

Тема 5. Застосування музичних аудіо та відео записів у хоровому мистецтві. Виконання пісень шкільного репертуару (2 клас). Однорідні та мішані хори гамофонно-гармонічного та мішаного складу з елементами поліфонії. Виконання дитячих пісень під власний супровід. Методика розучування пісні. Диригування партитури шкільної пісні.

Ключові слова: рухливі нюанси, афтакт, дикція.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4.

Додаткова: 2; 4.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (2 курс)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3.		Модуль 4.	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	11	11	11	11
Робота на практичному занятті	10	11	110	11	110
Модульний контроль	25	1	25	1	25

	Разом	146	146
Максимальна кількість балів		292	

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю. **Поточний контроль** здійснюється з використанням таких форм роботи, як: аналіз та написання анотацій на хорові твори; виконання студентом відповідних диригентських схем та прийомів; диригування хорових творів; застосування мережі Інтернет, електронної нотної бібліотеки, електронної пошти; прослуховування хорових творів у виконанні відомих хорових колективів; методичних рекомендацій з хорового диригування; консультацій викладача; виконання пісень шкільного репертуару.

6.2.1. Критерії і рівні поточного оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-10)	Критерії оцінювання
10 (високий рівень)	Самостійний пошук та прослуховування хорових творів у виконанні відомих хорових колективів із використанням мультимедійних комп'ютерних засобів навчання та електронної пошти. Досконале застосування студентом диригентських схем, прийомів під час диригування хорових творів.
9 (достатній рівень)	Достатні методичні знання з хорового диригування. Не зовсім виразне виконання вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Здатність до самоаналізу та самовдосконалення.
8 (достатній рівень)	Вдале розкриття ідейно-художнього змісту хорових творів та донесення авторського задуму до слухачів. Виразне виконання хорової партитури твору. Точне відтворення інтонаційно-мелодійного змісту кожної хорової партії. Здатність до застосування вокальних даних під час виконання пісень шкільного репертуару.
7 (достатній рівень)	Достатній рівень знань, умінь і навичок для інтерпретації хорових творів, гри хорової партитури та виконання шкільної пісні під власний супровід.
6 (середній рівень)	Поверхові теоретичні знання та практичні навички з хорового диригування. Недостатні навички для самостійного опрацювання методичної літератури та виконання самостійних творчих завдань. Не емоційне виконання вокально-хорових творів. Неготовність до створення власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
5 (низький рівень)	Наявність помилок під час виконання вокально-хорових творів та пісень шкільного репертуару під власний супровід. Низький рівень детального аналізу хорових творів різних стилів і жанрів при написанні анотацій.
4 (низький рівень)	Низький рівень здатності до інтерпретації хорових творів, гри хорової партитури та співу хорових партій.
3	Неспроможність до художньо-виразного диригування хорових творів та

(дуже низький рівень)	пісень шкільного репертуару. Нездатність до самостійного вивчення хорової партитури.
2 (дуже низький рівень)	Дуже низький рівень отриманих знань, умінь і навичок для інтерпретації хорових творів, гри хорової партитури та виконання шкільної пісні під власний супровід.
1 (дуже низький рівень)	Нездатність до диригентсько-виконавської діяльності та самостійного самовдосконалення.

Підсумковий модульний контроль студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля у формі прослуховування та виконання студентом двох хорових творів (а саррелла та з супроводом) з використанням власної диригентської інтерпретації, визначення музичної термінології, усного аналізу хорових творів, гри хорової партитури, співу окремих хорових партій, виразного виконання пісень шкільного репертуару.

6.2.2. Критерії підсумкового оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (маж-25)	Критерії підсумкового оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування
23-25	Професійне диригування вокально-хорових творів. Власна диригентсько-виконавська інтерпретація творів різних жанрів і стилів. Емоційне виконання на музичному інструменті пісень шкільного і дошкільного репертуару під власний супровід.
21-22	Здатність майбутніх учителів музики володіти спеціальними диригентськими вміннями і навичками (репертуарними, виконавськими, фаховими). Готовність застосовувати набуті на заняттях з хорового диригування знання і вміння у практичній роботі з хором.
19-20	Самостійне виконання тематичних і творчих завдань. Достатній рівень теоретичних і практичних знань з хорового диригування. Емоційне виконання пісень шкільного репертуару. Достатні знання з методики по розучуванню вокально-хорових творів.
17-18	Задовільне виконання тематичних і творчих завдань для самостійної роботи. Посередні знання з методики по розучуванню пісень шкільного репертуару. Не емоційне виконання вокально-хорових творів або виконання з великою кількістю технічних помилок.
15-16	Помірні методичні знання з хорового диригування. Не виразне диригування вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
9-14	Виконання хорових творів зі значними художньо-технічними недоліками. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання хорової партитури, співу хорових партій та шкільних пісень. Нездатність до самостійної роботи.
1-8	Неспроможність до диригування творами різних стилів і жанрів, гри партитури, співу хорових партій та пісень. Неготовність до практичної роботи з хоровим колективом.

Навчально-методична картка дисципліни (2 курс)

Навчально-методична карта дисципліни «Хорове диригування».

Разом за 2 курс: 30 годин, практичні заняття –22 год., підсумковий контроль –2год., підготовка і складання семестрового контролю–6 год.

Назва модуля	Змістовий модуль 3 Удосконалення техніки диригування					Змістовий модуль 4 Засоби музичної виразності				
Теми практичних занять	Види звуковедення. Диригування на staccato	Агогіка. Види фермаг. Ритмічні труднощі	Робота з електронними нотними виданнями та Інтернет-ресурсами. Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві.	Розмір 6/8 та розмір 6/4 по шести і двочастковій схемі.	Удосконалення роботи над виконання дитячих пісень під власний супровід. Показ аутфакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партіїВ	Оволодіння навичками показу рухливих нюансів.	Робота над виразністю жеста.	Мультимедійні комп'ютерні технології у хоровому диригуванні. Аутфакт. Значення аутфактів при диригуванні.	Роль дикції під час виконання музичних творів.	Застосування музичних аудіо та відео записів у хоровому мистецтві. Виконання пісень шкільного репертуару (2 клас).
Форми поточного контролю	Індивідуальний підхід до кожного студента; усний аналіз хорових творів; творчі завдання з хорового диригування; робота на практичному занятті (виконання студентом відповідних диригентських вправ, схем та прийомів; диригування хорових творів, виконання пісень шкільного репертуару) тощо.									
Підсумковий контроль	Написання анотацій на хорові твори; виконання студентом двох хорових творів (а cappella та з супроводом), створення власної диригентської інтерпретації вокально-хорових творів; визначення музичної термінології; створення мультимедійної презентації; гра хорової партитури, спів окремих хорових партій, виразне виконання пісень шкільного репертуару.									

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Теряєва Л.А. Оцінювання ефективності застосування методів, форм, видів та засобів навчання на заняттях з хорового диригування Освітологічний дискурс, 2020, № 2 (29).
2. Теряєва Л.А. Застосування музичних інформаційних технологій при вивченні навчальної дисципліни «Хорове диригування» Освітологічний дискурс, 2019, № 1-2 (24-25), стор.272-285.
3. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2019. 20 с.
4. Теряєва Л.А. Методичні рекомендації до формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 32 с.
5. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності студентів коледжу на заняттях з хорового диригування. Модернізація змісту професійної освіти – умова підготовки компетентного фахівця нової формації: збірник матеріалів конференції /ред. Г.Л. Губарєв. Житомир: вид. О.О.Євенок, 2017. С. 212-215.
6. Теряєва Л.А. Етапи формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування. Наукові записки / ред. В.Ф. Черкасов, В.В. Радул. Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. Вип. 150. С. 262-264 (Серія «Педагогічні науки»).
7. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики через емоційне сприйняття творів хорового мистецтва. Наукові записки. / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя; ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 1. С. 171-173. (Серія "Психолого-педагогічні науки").
8. Теряєва Л.А. Педагогічні умови та інноваційні технології в процесі вивчення дисципліни «Хорове диригування» Науковий збірник «Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі»/ Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; редкол.: Олексюк О.М., Хоружа Л.Л., Бондаренко Л.А., Кевішас І. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. №2. С. 141-144.

Додаткова:

1. Прокулевич. О. Основи хорового диригування : навчальний посібник / [уклад. Оксана Валеріївна Прокулевич] ; – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. – 140 с.
2. Теряєва Л.А. Духовний розвиток майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з хорового диригування/ Л.А. Теряєва // Духовність особистості в системі мистецької освіти: зб. пр. наук. шк. д-ра пед. наук, проф. О.М. Олексюк. Вип.2 / Київський ун-т ім. Б. Грінченка. – К : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 58-62 с.
3. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Н. В. Стефіна. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с.

8. Додаткові ресурси

1. Топорівська Я.В. Використання комп'ютерних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів музики. URL: <http://www.jurnal.org/articles/2014/ped48.html>
2. Гончаров М.С. Організація самостійної роботи студентів у коледжах засобами інформаційних технологій.
URL:http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/11_.pdf.